

БАТЛАВ.
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА *Ж. ГАНБААТАР*
20.. оны .. дугаар сарын ...-ны өдөр

Байгууллагын хүүхэд хамгааллын бодлого

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

НҮБ-ын Хүүхдийн Эрхийн тухай конвенцид хүүхэд аливаа дарамт, хүчирхийлэл, мөлжлөг, үл хайхрах явдлаас хамгаалуулах эрхтэй бөгөөд насанд хүртлээ эцэг эх, гэр бүл, төрийн онцгой халамж, хамгаалалтанд байх шаардлагатай болохыг заасан байдаг.

Манай улс хүүхэд хамгааллын ойлголтын хүрээнд НҮБ-ын Хүүхдийн Эрхийн тухай Конвенц болон Монгол Улсын нэгдэн орсон бусад холбогдох олон улсын гэрээ, конвенц, мөн түүнчлэн үндэсний хууль тогтоомжоор 18 нас хүрээгүй хүн бүрийн эрхийг хангах асуудлыг авч үздэг.

2016 онд Хүүхэд хамгааллын тухай хуулиар гэр бүл, боловсролын салбар, эрүүл мэндийн үйлчилгээ, хэвлэл, мэдээлэл, цахим орчин, олон нийтийн арга хэмжээ, үйлчилгээнд хүүхдийг дарамт, хүчирхийлэл, мөлжлөг, үл хайхрах байдлаас ангид байлгах, тэдний хамгаалагдах эрхийг баталгаажуулан хүүхэд хамгааллын асуудлыг хуульчлан баталсан.

Хүүхдийн эрх, хамгааллын асуудлаарх хууль, эрх зүйн орчин сайжирч, боловсрол, эрүүл мэнд, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний чанар хүртээмж нэмэгдэж, тодорхой үр дүн гарч байгаа хэдий ч хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл, зөрчлийн нөхцөл байдал түгээмэл байсаар байгаа билээ.

Иймд хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиг үүрэг бүхий төрийн байгууллага, иргэн, хуулийн этгээд нь үйл ажиллагаа явуулахдаа хүүхдийн язгуур эрхийг эн тэргүүнд хангахыг эрхэмлэж, хүүхэд эсэн мэнд амьдрах, хөгжих, хамгаалуулах, нийгмийн амьдралд оролцох эрхийг хангах, хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдүүлж, байгууллага бүр хүүхэд хамгааллын бодлого, дүрэм боловсруулж, мөрдөх, эцэг эхийн зөвлөл байгуулж ажиллах шаардлагатай хэрэгцээ үүссэн байна.

Дээрх үндэслэлээр Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн 2018 оны 03 дугаар тогтоолоор батлагдсан Хүүхэд хамгааллын бодлогын жишиг баримт бичгийг үндэслэн Нэгдсэн үндэсний байгууллагын Хүүхдийн эрхийн конвенц, Монгол Улсын Хүүхдийн эрхийн тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн үзэл санаатай уялдуулан байгууллагын хүүхэд хамгааллын бодлогыг боловсруулан баталлаа.

Хоёр. Зорилго

Байгууллага, хуулийн этгээд нь өөрийн ажил үйлчилгээ болон ажилтан албан хаагчдаараа дамжуулан гэр бүл, нийгмийн хүрээнд хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах, хүүхэдтэй зүй бус харилцах, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл, хүүхдийг эрсдэлт нөхцөлд орохоос урьдчилан сэргийлэх, хамгаалахад хүлээсэн үүрэг, хариуцлагаа биелүүлэх, хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдүүлэхэд чиглэгдэнэ.

Гурав. Үндсэн зарчмууд

3.1. Хүүхдийн эрхийг дээдлэх

Хүүхдийн эрх, язгуур эрх ашиг, тэдний аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд тавьж, хүүхдийн эрхийг хүлээн зөвшөөрч, хүндэтгэн үзнэ. Хүүхдийн эрхийг дээдлэх үүргээ биелүүлж, хүүхдийн эрхийг дэмжихэд хүчин чармайлт гаргахад анхаарна.

3.2. Хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн бүх хэлбэрийг огт хүлээн зөвшөөрөхгүй байх

Хүүхэдтэй зүй бус харилцах, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн аливаа хэлбэртэй хэзээ ч эвлэрэхгүй байж хүүхдийн аюулгүй байдалд эрсдэл учруулах хүнийг хүүхэдтэй ажиллах, хамт олны дунд байхыг хүлээн зөвшөөрөхгүй

3.3. Эрсдэлийг тооцох, урьдчилан сэргийлэх

Аливаа үйл ажиллагаанд хүүхдийг хүчирхийлэл, мөлжлөг, үл хайхрах байдалд оруулж болзошгүй нөхцөл байдлаас урьдчилан сэргийлж, эрсдэлийг бууруулах, учирч болзошгүй хор нөлөө, сөрөг үр дагаврыг багасгах, арилгахад байнга анхаарч ажиллана.

Дөрөв. Хамрах хүрээ

4.1. Энэхүү баримт бичиг нь байгууллага хуулийн этгээдийн бүх үндсэн болон гэрээт ажилтан, албан хаагч нарт хамаарна.

Тав. Хэрэгжүүлэх заавар

5.1. Байгууллага нь эцэг эхийн зөвлөлөөр дамжуулан хүүхэд хамгааллын асуудлаар дараах үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

- Хүүхэд хамгааллын урьдчилан сэргийлэх, сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулах
- Хүүхдийн эрхийн зөрчилтэй холбоотой мэдээлэл өгөх, хүлээн авах
- Хүүхэд эрсдэлт нөхцөлд байгааг мэдсэн, ажигласан, таамагласан тохиолдолд гэр бүл, хүүхдийн асуудал эрхэлсэн байгууллага, цагдаагийн байгууллагад холбон зуучлах, мэдээлэх арга хэмжээ авч ажиллана.

5.2. Зохион байгуулалт

5.2.1. Эцэг эхийн зөвлөл байгуулах бөгөөд зөвлөл нь байгууллагын хүүхэд хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэх ажлыг төлөвлөж, зохион байгуулна. Бодлогыг нийт ажилтан болон бусад хүмүүст харагдахуйц газар байнга байрлуулан сурталчилна.

5.3. Урьдчилан сэргийлэх

5.3.1. Сургалт сурталчилгаа, мэргэжил арга зүйн дэмжлэг

5.3.1.1. Ажилтнуудад хүүхдийн эрх, хүүхэд хамгаалал, хүмүүжлийн эерэг арга, гэр бүлийн харилцааны чиглэлээр сургалт явуулна.

5.3.1.2. Хүүхэд хамгаалал хүүхдийн эрхийн талаарх хууль эрх зүйн баримт бичгийн талаар мэдээлэл өгч, сургалт явуулна.

5.3.1.3. Хүүхдэд ээлтэй байгууллага байх талаар хамт олонтойгоо нээлттэй ярилцаж, хүүхэдтэй холбоотой аливаа зөрчлийг мэдээлэх соёл төлөвшүүлнэ.

5.3.1.4. Хүүхэд хамгааллын асуудлаар мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг туслалцаа авна.

5.4. Ажилтан шалгаруулан ажилд авахад дараах асуудлыг анхаарах

5.4.1. Хүүхдэд хор хохирол учруулж болзошгүй хүнийг ажилд орохоос урьдчилан сэргийлэхийн тулд хүүхэдтэй зүй бусаар харилцаж байсан эсэхийг ажилтан шалгаруулах үзүүлэлтэд заавал оруулна.

5.4.2. Ажилд шинээр орох гэж буй хүний тухай эрх бүхий байгууллагаас хүүхдийн эрхийн зөрчил гаргаж байсан эсэх талаар тодорхойлолт авна.

5.4.3. Ажилд орох хүсэлт гаргагчийг хамгийн сүүлд ажиллаж байсан байгууллагаас болон хоёроос дээш жилийн хугацаанд таних хоёр хүнээс зан байдлын тодорхойлолт гаргуулсан байхыг шаардана. /гэр бүлийн гишүүн байж болохгүй/

5.5. Хүүхэд хамгааллын ёс зүйн дүрэм баримтлах

5.5.1. Нийт ажилтнууд болон шинээр ажилд орж байгаа ажилтан, албан хаагч Хүүхэд хамгааллын ёс зүйн дүрэмтэй танилцан гарын үсэг зурж гэрээ байгуулна.

5.5.2. Хүүхэд хамгааллын ёс зүйн дүрмийг зөрчсөн ажилтанд зөвлөх, зааж сургах, сахилгын арга хэмжээ авах, үүрэгт ажлаас нь өөрчлөх, түдгэлзүүлэх, чөлөөлөх эсвэл хуулийн хүрээнд шийдвэрлүүлэх.

5.6. Эрсдэлийг бууруулах

5.6.1. Байгууллагын үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагаа нь хүүхдэд хор хөнөөл учруулж болзошгүй эрсдэл байгаа эсэхэд тогтмол үнэлгээ хийж, эрсдэлийг бууруулах, арилгах төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

5.6.2. Үйлчилгээ үйл ажиллагаандаа хүүхдийн эрхийг ханган аюулгүй орчныг бүрдүүлэн ажиллана.

5.7. Зөрчлийг мэдээлэх, мэдээлэл хүлээн авах үүрэг

5.7.1. Ажилтан бүр хүүхдийн эсрэг аливаа хүчирхийлэл, мөлжлөгийн талаар байгууллагын удирдлага, Эцэг эхийн зөвлөлд мэдээлэх үүрэгтэй.

5.7.2. Байгууллага эцэг эхийн зөвлөл хүүхэд хамгааллын зөрчлийг мэдээлэх, мэдээлэл хүлээн авах үүрэгтэй.

5.7.3. Байгууллагын ажилтан болон бусад хүмүүс хүүхдэд хамгааллын ёс зүйн дүрмийг зөрчсөн болон зөрчсөн байж болзошгүй үйлдэл, зан үйлийн талаар мэдээлэх

5.7.4. Байгууллага дээр болон байгууллагаас явуулж буй үйл ажиллагааны үеэр хүүхэд хүчирхийлэл, дарамт, мөлжлөг, үл хайхрах байдалд өртсөн буюу өртсөн байж болзошгүй талаар мэдээлэх, хүлээн авах

5.7.5. Орон нутаг, тодорхой газар хүүхдийн аюулгүй байдал алдагдсан, хүүхэд хүчирхийлэл, мөлжлөгт өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй талаар мэдээллийг Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн дагуу өгнө.

5.7.6. Мэдээлэгчийн нууцлалыг хадгалан, мэдээлэгчийн аюулгүй байдлыг хангана.

5.8. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх, холбон зуучлах

5.8.1. Байгууллага нь хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн талаарх мэдээллийн мөрөөр ажиллахдаа хүүхдийн эрх, аюулгүй байдлыг хамгаалахын тулд хүчин чармайлтаа гарган ажиллана.

5.8.1.1. Шуурхай үйлчилгээ үзүүлэх, үйлчилгээнд холбон зуучлахдаа уг үйл ажиллагааны улмаас хүүхдийг дахин хохирох болгохгүй байхад онцгой анхааран ажиллана.

5.8.1.2. Бүх мэдээллийн нууцыг хадгалж, асуудлыг цаг алдалгүй шийдвэрлэнэ.

5.8.1.3. Мэдээллийг хүлээн авсан Эцэг эхийн зөвлөл байгууллагын удирдлагатай зөвлөж тухайн нөхцөлд тохируулан дараагийн алхмыг хэрэгжүүлнэ.

5.8.1.4. Хүүхдийн амь нас, эрүүл мэндэд аюул заналхийлсэн нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд хүүхдийн аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд хангана.

5.8.2. Хэрэв тухайн асуудал нь гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжтэй бол дараах арга хэмжээ авна.

5.8.2.1. Хуулийн байгууллага болон орон нутгийн эрх бүхий хүүхэд хамгааллын байгууллага, хамтарсан багт яаралтай мэдэгдэнэ.

5.8.2.2. Хуулийн байгууллага болон орон нутгийн эрх бүхий хүүхэд хамгааллын байгууллагаас нь хэргийн явцын болон хэрхэн шийдвэрлэсэн талаарх эцсийн мэдээллийг авдаг байна.

5.8.3. Хэрэв тухайн асуудал нь гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжгүй бол дараах арга хэмжээг авна.

5.8.3.1. Буруутай этгээдийн асуудлыг байгууллагын дүрэм, журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

5.8.3.2. Хохирогч хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагатай бол орон нутгийн хүүхэд хамгааллын байгууллага болон мэргэжлийн байгууллагын үйлчилгээнд холбон зуучилна.

Зургаа. Хүүхэд хамгааллын ёс зүйн дүрэм

6.1. Ёс зүйн дүрмийн гол зорилго нь хүүхдийг хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалахад орших бөгөөд байгууллагын ажилтны зүгээс хүүхэд хамгааллын хувьд эрсдэлтэй, зохисгүй зан үйл гаргахгүй байхад чиглэнэ.

Зөвшөөрөх	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Хүүхдэд дээрэнгүй хандахгүй байх ✓ Харилцааны зөв үлгэр дууриалал үзүүлэх ✓ Хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ бие махбодын шийтгэл хэрэглэхгүй байх, хүмүүжлийн эерэг аргыг ашиглах ✓ Хүүхдийн хувийн нууцыг задруулахгүй байх, хүндэтгэлтэй хандах ✓ Хүүхдийг ашигласан садар, самууныг сурталчилсан хэвлэл, ном зохиол, зураг, кино, дүрс бичлэг бусад зүйлсийг хэрэглэхгүй байх, ийм зүйлсээс татгалзах ✓ Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлийг хүлээн зөвшөөрдөггүй, мэдээллийг нуун дарагдуулдаггүй соёлыг байгууллага, хамт олонд төлөвшүүлэх ✓ Аливаа үйл ажиллагааг явуулахдаа хүүхдийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол үзүүлж болзошгүй бүхий л эрсдэлийг тооцох, сэргийлэх ✓ Хүүхдийн дунд гарч болзошгүй дээрэлхэлт, дарамт хүчирхийллээс сэргийлэх ✓ Хүүхдийг хөдөлмөрийн, бэлгийн мөлжлөг, хүн худалдаалах гэмт хэргийн золиос болохоос урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах
Хориглох	<ul style="list-style-type: none"> ⬇ Хүүхдийг цохих, зодох, тусгаарлах зэргээр бие махбодын хүчирхийлэл үйлдэх ⬇ Хүүхдийг гутаах, ичээх, доромжлох, дорд үзэх, нэр хоч өгөх, сэтгэл зүйн дарамт учруулах зэргээр сэтгэл санааны хүчирхийлэл үйлдэх ⬇ Хүүхэдтэй бэлгийн харилцаанд орох, бэлгийн харилцаанд уруу татах, биеийг үнэлүүлэх зэргээр бэлгийн хүчирхийлэл үйлдэх ⬇ Хүүхдийг бэлгийн харилцаанд өдсөн, садар самуунд уруу татсан тоглоом тоглох, шалиг үг яриа ярих зэргээр биеэ авч явах, бусдад тийм боломж олгох ⬇ Хууль бус эсвэл хүүхдэд аюултай нөхцөл байдалд орсон тохиолдолд түүнийг тоохгүй орхих ⬇ Хүүхдийн дэргэд хараал хэлэх, бүдүүлэг үг хэрэглэх ⬇ Хүүхдийг ямар нэг байдлаар ялгаварлан харилцах

Долоо. Ажилтнуудыг эцэг эхийн үүргээ биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх

7.1. Эцэг эх болон хүүхэд асран хамгаалагч ажилтнуудад эцэг эхийн үүргээ биелүүлэх, хүүхдэдээ халамж анхаарал тавих боломжийг олгох талаар анхаарч ажиллана.

7.2. Хүүхэдтэй холбоотой яаралтай асуудлаар эцэг эх болон асран хамгаалагчид цалинтай чөлөө олгоно.

7.3. Байгууллага нь гэр бүл, эцэг эхийг дэмжих, туслах талаар хөтөлбөртэй байна.